

Μάθημα: Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ενοποίησης

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: ΑΝΤΩΝΗΣ ΜΕΤΑΞΑΣ

ΚΥΡΙΟΙ ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ ΥΛΗΣ ΚΑΙ ΒΑΣΙΚΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Σκοπός του μαθήματος

Το παρόν μάθημα έχει ως στόχο τη συγκρότηση μιας κριτικής εισαγωγικής κατανόησης για το βαθμό αλλά και τις τυπολογίες διείσδυσης του δικαϊκού συστήματος της Ε.Ε. στη ρύθμιση πολλαπλών πτυχών της λειτουργίας των κρατών μελών της Ε.Ε. Τούτο επιχειρείται μέσω της συνοπτικής αποτύπωσης των σταδίων της κανονιστικής συγκρότησης της ευρωπαϊκής ενοποίησης, αλλά και μέσω της ανάδειξης των βασικών ουσιαστικών και μεθοδολογικών αρχών που διέπουν το ενωσιακό δίκαιο και κυρίως των σχέσεων αλληλεπίδρασης μεταξύ εθνικής και ενωσιακής έννομης τάξης. Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται επίσης σε μια εισαγωγική θεώρηση επιμέρους τομέων του ουσιαστικού ενωσιακού δικαίου και, ειδικότερα, στο ευρωπαϊκό δίκαιο ανταγωνισμού, στο ευρωπαϊκό δίκαιο κρατικών ενισχύσεων αλλά και σε επιμέρους επίκαιρους τομείς ρύθμισης κομβικών τομέων της οικονομίας με βάση το δίκαιο της Ε.Ε.

I. Μέθοδος και βασικοί άξονες κανονιστικής θεμελίωσης του Ενωσιακού Δικαίου

II. Βασικά ιστορικά στάδια της ευρωπαϊκής ενοποίησης

III. Βασικές Αρχές του Δικαίου της ΕΕ

1. Αρχή αμέσου εφαρμογής

- α.** Πρωτογενές ενωσιακό δίκαιο
- β.** Δευτερογενές/παράγωγο ενωσιακό δίκαιο

2. Αρχή της υπεροχής

- α.** Περιεχόμενο της αρχής
- β.** Ο ρόλος των εθνικών συνταγματικών δικαστηρίων

3. Αρχή της εθνικής διαδικαστικής αυτονομίας

4. Αστική ευθύνη των κρατών μελών για παραβιάσεις του ενωσιακού δικαίου

- α.** Διάφορες φάσεις θεμελίωσης της αρχής
- β.** Παραβιάσεις νομοθετικής, εκτελεστικής και δικαστικής εξουσίας – Ανάλυση της συναφούς νομολογίας του Δικαστηρίου της Ε.Ε.

IV. Επιλεγμένοι τομείς ουσιαστικού Ενωσιακού Δικαίου

1. Ενωσιακές Ελευθερίες

- α.** Ελεύθερη κυκλοφορία εμπορευμάτων
- β.** Ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων
- γ.** Ελεύθερη παροχή υπηρεσιών
- δ.** Ελευθερία κίνησης κεφαλαίων

2. Ενωσιακό Δίκαιο Ανταγωνισμού: εισαγωγική επισκόπηση

3. Ενωσιακό κανονιστικό πλαίσιο για τη οικονομική δράση των κρατών μελών (άρ. 106 και 107-109 ΣΛΕΕ)

V. Βασικές αρχές του ενωσιακού συστήματος δικαστικής προστασίας

1. Προσφυγή λόγω παραβάσεως
2. Προσφυγή λόγω ακυρώσεως
3. Προσφυγή λόγω παραλείψεως
4. Προδικαστική παραπομπή

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Καλαβρός, Γ./Γεωργόπουλος, Θ., *Το Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, Τόμοι Ι και ΙΙ, Νομική Βιβλιοθήκη, 2010
- Κανελλόπουλος, Π., *Το Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Συνθήκη της Λισαβόνας*, 5^η έκδοση, Σάκκουλας, Αθήνα-Θεσσαλονίκη, 2010
- Μεταξάς, Α., *Ευθύνη κράτους μέλους για παραβάσεις του κοινοτικού δικαίου από αποφάσεις των ανώτατων εθνικών δικαστηρίων*, Σάκκουλας, Αθήνα-Θεσσαλονίκη, 2005
- Μεταξάς, Α., *Θέματα Ευρωπαϊκού Δικαίου: Νομολογία του ΔΕΚ – Κριτική Προσέγγιση: Κρατικές Ενισχύσεις – Τηλεπικοινωνίες – Δημόσιες συμβάσεις – Κοινωνικό Δικονομικό Δίκαιο*, Αντ. Ν. Σάκκουλας, Αθήνα-Κομοτηνή, 2004
- Πλιάκος, Α., *Το Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Θεσμικό και Ουσιαστικό Δίκαιο*, Νομική Βιβλιοθήκη, 2012
- Χριστιανός, Β. (επ.), *Συνθήκη ΕΕ & ΣΛΕΕ. Κατ' άρθρο ερμηνεία*, Νομική Βιβλιοθήκη, 2012
- Χριστιανός, Β., *Εισαγωγή στο Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, Νομική Βιβλιοθήκη, 2010
- Χριστιανός, Β./ Περράκης, Μ., *Νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης μετά τη Συνθήκη της Λισαβόνας*, Νομική Βιβλιοθήκη, 2012
- Ελληνικό Ινστιτούτο Κρατικών Ενισχύσεων, *Κρατικές Ενισχύσεις – Τα βασικά κανονιστικά κείμενα: Κριτική έκδοση*, Νομική Βιβλιοθήκη, 2012